

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 juillet 2012

PROPOSITION DE LOI**modifiant la loi programme (I)
du 27 décembre 2006, en ce qui concerne
le Fonds amiante**

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME SNOY ET D'OPPUERS ET CONSORTS

Art. 6/1 (*nouveau*)**Insérer un Chapitre 3bis intitulé:***“Modifications au Code civil” contenant un article
6/1, rédigé comme suit:**“Art. 6/1. L'article 2262bis, §1er, alinéa 3, du Code
civil est abrogé.”*

JUSTIFICATION

Suite à un arrêt de la Cour constitutionnelle du 21 mars 1995
considérant qu'il existait une discrimination injustifiée entre les
victimes d'infraction pénale, qui disposaient d'un délai de cinq
ans pour agir en réparation et les victimes d'une faute pure-
ment civile, disposant d'un délai de 30 ans, le législateur a, en
1998, entrepris une grande réforme du droit de la prescription.

Document précédent:

Doc 53 **1926/ (2011/2012):**

001: Proposition de loi de Mme Gerkens et consorts.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 juli 2012

WETSVOORSTEL**tot wijziging van de programmawet (I)
van 27 december 2006, wat het Asbestfonds
betreft**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW SNOY ET D'OPPUERS c.s.

Art. 6/1 (*nieuw*)**Een hoofdstuk 3bis invoegen, met als opschrift:***“Wijzigingen aan het Burgerlijk Wetboek”, dat een
artikel 6/1 omvat, luidende:**“Art. 6/1. Artikel 2262bis, § 1, derde lid, van het
Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven.”*

VERANTWOORDING

Ingevolge een arrest van het Grondwettelijk Hof van
21 maart 1995 waarin werd gesteld dat er een onverantwoord
onderscheid was tussen de slachtoffers van een strafrechtelijk
misdrijf, die beschikten over een termijn van vijf jaar om scha-
deloosstelling te verkrijgen, en de slachtoffers van een louter
civiele fout, die beschikken over een termijn van 30 jaar, heeft
de wetgever in 1998 het verjaringsrecht grondig hervormd.

Voorgaand document:

Doc 53 **1926/ (2011/2012):**

001: Wetsvoorstel van mevrouw Gerkens c.s.

Seules les actions réelles sont restées prescriptibles par 30 ans. Les actions personnelles quant à elles sont devenues prescriptible en 10 ans ou 5 ans selon qu'elles soient fondées ou non sur une responsabilité extracontractuelle. Pour ces dernières, un délai butoir endéans lequel l'action civile personnelle fondée sur une responsabilité extracontractuelle devait être portée devant le juge a été prévu: 20 ans à dater du jour suivant celui où est survenu l'événement générateur de dommage. Le but poursuivi était sans aucun doute de protéger les assureurs et les médecins contre les actions tardives.

Suite à cet arrêt novateur de la Cour constitutionnelle, le législateur a donc posé un choix qu'il estimait plus conforme aux manifestations de la responsabilité aquilienne de notre temps.

L'application de ces nouvelles règles ne s'est cependant pas faite sans poser de problème (Voy. Par ex.: M. Marchandise, la prescription libératoire en matière civil, Les dossiers du journal des tribunaux, n° 64, p. 57 et s.)

L'industrialisation galopante de notre société et le développement de nouvelles technologies, ont toutefois causé des nouvelles formes de dommages se caractérisant notamment par une apparition tardive. De ce fait, les cours et tribunaux sont, de plus en plus fréquemment, confrontés à des demandes d'indemnisation pour des dommages apparus plus de 20 ans après l'événement générateur.

L'équilibre adopté par le législateur il y a presque 15 ans, entre le droit à l'indemnisation des victimes et la sécurité juridique est donc remis en question et nécessite d'être adapté à l'évolution de notre société comme cela s'est déjà fait au Pays-Bas ou en France (Voy.: S. Somers, *Verjaring in het buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht vanuit mensenrechtelijk perspectief*, R.W., 2011-2012, n° 40, p. 1754 et s.)

En effet, les conséquences de l'exposition à certaines substances (comme l'amiante, par exemple) n'apparaissent bien souvent que 30 ou 40 ans après l'exposition (mésothéliome, ...). Il est, dès lors, inadmissible qu'une personne voie son action en réparation prescrite alors qu'ignorant qu'elle avait subi un dommage elle était dans l'impossibilité de demander réparation dans les délais prévus par le code civil.

C'est pourquoi le présent amendement, supprime le délai de prescription butoir de 20 ans à dater du jour suivant celui où est survenu l'événement générateur de dommage. De ce fait, pour introduire une action en réparation fondée sur une responsabilité extracontractuelle, la personne lésée disposera toujours de 5 ans à partir du moment où elle est au courant de son dommage ou de son aggravation et de l'identité de la personne responsable mais si le dommage met plus de 20 ans à apparaître, plus aucune prescription ne l'empêchera d'obtenir réparation en justice.

Alleen de echte rechtsvorderingen verjaren na 30 jaar – dat is onveranderd gebleven. De persoonlijke vorderingen verjaren na 10 of 5 jaar, naar gelang zij al dan niet zijn gegrond op extracontractuele aansprakelijkheid. Voor die laatste vorderingen is voorzien in een uiterste termijn waarin de persoonlijke burgerlijke rechtsvordering op grond van extracontractuele aansprakelijkheid aan de rechter moet worden voorgelegd, te weten 20 jaar vanaf de dag volgend op die waarop de schadeveroorzakende gebeurtenis zich heeft voorgedaan. Het nagestreefde doel was ongetwijfeld de verzekeraars en de artsen te beschermen tegen laattijdige rechtsvorderingen.

Ingevolge dat vernieuwende arrest van het Grondwettelijk Hof heeft de wetgever dus een keuze gemaakt, die hij meer in overeenstemming met de huidige uitingen van extracontractuele aansprakelijkheid achtte.

De toepassing van die nieuwe regels is echter niet probleemloos verlopen (zie bijvoorbeeld M. Marchandise, *La prescription libératoire en matière civile, Les dossiers du journal des tribunaux*, nr. 64, blz. 57 en volgende).

De razendsnelle industrialisering van onze samenleving en de ontwikkeling van nieuwe technologieën hebben echter nieuwe vormen van schade veroorzaakt, waarvan de kenmerkende eigenschap is dat ze laattijdig opduiken. Daardoor worden de hoven en rechtbanken almaar vaker geconfronteerd met schadeclaims voor schade die meer dan 20 jaar na de gebeurtenis waardoor ze werd veroorzaakt, aan het licht is gekomen.

Het evenwicht dat de wetgever bijna 15 jaar geleden heeft ingesteld tussen enerzijds het recht op schadevergoeding voor de slachtoffers en anderzijds de rechtszekerheid, komt dus in gevaar en moet worden afgestemd op de evolutie van onze samenleving, zoals dat al is gebeurd in Nederland of Frankrijk (zie terzake S. Somers, *Verjaring in het buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht vanuit mensenrechtelijk perspectief*, R.W., 2011-2012, nr. 40, blz. 1754 en volgende).

De gevolgen van blootstelling aan bepaalde stoffen (zoals bijvoorbeeld asbest) komen vaak pas 30 of 40 jaar na de blootstelling aan het licht (onder meer mesotheliom). Het is dan ook onaanvaardbaar dat iemands vordering is verjaard terwijl hij, omdat hij niet wist dat hij schade had opgelopen, in de onmogelijkheid verkeerde om binnen de bij het Burgerlijk Wetboek bepaalde termijn een schadevergoeding te vorderen.

Om die reden voorziet dit amendement in de opheffing van de verjaringstermijn van 20 jaar, die ingaat te rekenen van de dag na die waarop de schadeveroorzakende gebeurtenis heeft plaatsgevonden. Derhalve zal de benadeelde persoon altijd over een termijn van 5 jaar beschikken om een op een extracontractuele aansprakelijkheid berustende vordering tot schadevergoeding in te stellen, zulks vanaf het ogenblik waarop hij op de hoogte is van de schade die hij heeft opgelopen of van de verergering van zijn toestand, evenals van de identiteit van de aansprakelijke persoon. Indien de schade pas na meer dan 20 jaar aan het licht komt, zal herstel in rechte evenwel door geen enkele verjaring meer worden verhindert.

N° 2 DE MME SNOY ET D'OPPUERS ET CONSORTS

Art. 2

Supprimer le premier tiret.

JUSTIFICATION

Conséquence de l'amendement précédent.

N° 3 DE MME SNOY ET D'OPPUERS ET CONSORTS

Art.4

Remplacer cet article comme suit:

“Art. 4. À l'article 125 de la même loi, les §§ 1er et 2 sont abrogés.”.

JUSTIFICATION

Cet amendement a pour but de prendre en compte les remarques faites par le service d'évaluation de la législation en commission Affaires sociales du Sénat (le 26/62012), où nous avons déposé la même proposition.

Le régime d'indemnisation tel qu'il est actuellement défini par la loi-programme (I) du 27 décembre 2006 repose sur une exception aux règles de droit commun en matière de responsabilité civile (interdisant à une victime indemnisée par le Fonds amiante de demander réparation en Justice). Pour mettre fin à ce régime d'exception, les auteurs ont décidé d'abroger les §§ 1er et 2 de l'article 125 de la loi-programme. La victime de l'amiante indemnisée par le Fonds pourra dès lors également demander réparation auprès des Cour et tribunaux.

Mais dans ce cas, le § 3 de l'article 125 de la loi programme tel qu'il est rédigé actuellement trouverait à s'appliquer, en permettant au Fonds des maladies professionnelles (dont dépend et fait partie le Fonds amiante) de récupérer l'argent versé à la victime de l'amiante qui aurait obtenu réparation en Justice (pour un montant égal ou supérieur à l'indemnité versé par le Fonds).

Thérèse SNOY et d'OPPUERS (Ecolo-Groen)
Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)

Nr. 2 VAN MEVROUW SNOY ET D'OPPUERS c.s.

Art. 2

Het eerste streepje doen vervallen.

VERANTWOORDING

Gevolg van het vorige amendement.

Nr. 3 VAN MEVROUW SNOY ET D'OPPUERS c.s.

Art.4

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 4. In artikel 125 van dezelfde wet worden de §§ 1 en 2 opgeheven.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt rekening te houden met de opmerkingen die de Dienst Wetsevaluatie heeft gemaakt voor de vergadering van 26 juni 2012 van de Senaatscommissie voor de Sociale Aangelegenheden, in verband met het door senator Thibaut c.s. ingediende wetsvoorstel 5-1388/1, dat hetzelfde is als het wetsvoorstel dat door mevrouw Gerken c.s. in de Kamer werd ingediend (DOC 53 1926/001).

De vergoedingsregeling zoals die momenteel is omschreven in de programmawet (I) van 27 december 2006 berust op een uitzondering op de gemeenrechtelijke regels inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid; op grond van die uitzondering mag een slachtoffer dat door het Asbestfonds wordt vergoed, geen schadeloosstelling via gerechtelijke weg vorderen. Om een einde te maken aan die uitzonderingsregeling stellen de indieners van dit amendement voor om de §§ 1 en 2 van artikel 125 van de voormelde programmawet op te heffen, zodat asbestslachtoffers die door het Asbestfonds zijn vergoed, tevens een vordering tot schadeloosstelling bij de hoven en rechtbanken mogen indienen.

In dat geval zou evenwel § 3 van artikel 125 van die programmawet in zijn huidige formulering gelden. Op grond van die paragraaf kan het Fonds voor Beroepsziekten (waarvan het Asbestfonds afhangt en waarvan het deel uitmaakt) bij het asbestslachtoffer aankloppen om de vergoeding op te eisen die dat slachtoffer via gerechtelijke weg heeft verkregen, ten belope van hetzelfde dan wel een hoger bedrag dan de vergoeding die het Fonds heeft uitbetaald.